

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00873&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 00873. Діагностика гострого синуситу

Коментар експерта. В Україні наявні медико-технологічні документи за темою гострий риносинусит <http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/haluzevi-standarty-ta-klinichni-nastanovy/item/57-hostri-zapalni-zakhvoriuvannia-verkhnikh-dykhalykh-shliakhiv-ta-vukha>

Автор: Helena Liira

Редактор оригінального тексту: Sari Atula

Дата останнього оновлення: 2016-05-02

Основні положення

- Гострий риносинусит — захворювання, що найчастіше минає самостійно без лікування, а роль антибіотиків є незначною у лікуванні цієї хвороби [доказ 00262 | A].
- При підозрі на синусит методом вибору є ультразвукове дослідження синусів через свою безпеку (немає опромінення).
- Рентгенологічне дослідження синусів слід проводити у випадку, якщо симптоми утримуються або рецидивують, особливо якщо вони односторонні, вказуючи на хронічний синусит або деякі специфічні причини.
- Негативні результати ультразвукового дослідження синусів у пацієнта з хорошим загальним станом дають сильні підстави утриматися від призначення антимікробного лікування.
- Синусит у дітей, див. [настанова 00611 | Риносинусит у дітей].

Клінічне обстеження [доказ 07046 | B]

- Неможливо диференціювати вірусний синусит від бактеріального на основі клінічного обстеження. Клінічне обстеження є неточним в діагностиці синуситу [доказ 04538 | B].
- Метою клінічного обстеження є виявлення інших можливих важких причин або швидкопрогресуючого гнійного синуситу; це може бути обумовлено погіршенням загального стану, сильним місцевим болем або набряком, а також підвищенням температури.
- Якщо у пацієнта наявні гнійні виділення на задній стінці глотки, антимікробне лікування може бути корисним [доказ 06917 | B].

Ультразвукове дослідження синусів

- У досвідчених руках чутливість та специфічність правильно виконаного ультразвукового дослідження синуса прирівнюється до рентгенологічного дослідження синуса, якщо порівнювати з результатом пункції верхньощелепної пазухи при діагностиці гострого синуситу [доказ 04539 | A↑↑].
- Звичним явищем є затримка рідини у верхньощелепних синусах в перші дні застуди [доказ 04326 | C]. Ультразвукове дослідження синусів загалом має проводитись лише у пацієнтів, симптоми яких тривають довше, ніж один тиждень.

Як виконувати ультразвукове дослідження синусів

- Див. зображення [зображення 00524] Investigation of maxilla...].
- Датчик не повинен перетинати лінію між зовнішнім кутом ока та кутом рота. Нижня межа датчика не повинна перетинати рівень лінії кінчика носа. Дослідження поза цими межами може дати хибнопозитивні результати.
- Дослідження починається поблизу носа з нижньою межею або датчиком на рівні кінчика носа. Датчик утримується на місці, в той час як його вісь обертається з одного боку в інший так, що звуковий промінь точно перпендикулярно потрапить в задню стінку верхньощелепного синуса. Якщо немає ехо-сигналу задньої стінки, положення зонда змінюється, доки не буде досліджено всю дозволена зону.

Інтерпретація результатів

- Якщо у верхньощелепному синусі є рідина, один ехо-сигнал спостерігається 3–5 см від базової лінії (ехо-сигнал задньої стінки). Ехо-сигнал задньої стінки без ехо-перешкод є позитивним результатом (зображення [\[зображення|Investigation of maxilla...\]](#), відео [\[відео|Maxillary sinus ultrason...\]](#)).
- Множинні ехо-сигнали біля лінії основи свідчать про потовщення слизової оболонки та не є діагностичними при гострих синуситах.
- Низькі ехо-сигнали, що повторюються з регулярними інтервалами, зазвичай називаються множинними ехо-сигналами. Вірогідно, що рідина відсутня і такий результат трактується як негативний.

Показання до рентгенологічного дослідження синусів

- Симптоми рішуче вказують на верхньощелепний синусит, навіть якщо результати при ультразвуковому дослідженні є негативними.
 - Рентгенологічне дослідження синусів часто не є показаним, якщо антимікробне лікування в будь-якому випадку повинно бути призначене (симптоми інфекції нижніх дихальних шляхів, середнього отиту, тонзиліту).
- Підозра на хронічний синусит, наприклад, як причину персистуючих симптомів астми. Слизова оболонка, що вистеляє синус, може бути потовщена і запалена без видимої рідини, що виявляється ехо-сигналом.
- Численні ехо-перешкоди передньої стінки (що може свідчити про новоутворення) знаходяться в якомусь іншому місці, ніж лише нижня частина синуса.
- Часто рецидивуючі або хронічні синусити, особливо враховуючи односторонність симптомів
- Перед скеруванням пацієнта до оториноларинголога

Пов'язані ресурси

- Інші огляди доказових даних [\[пов'язані|Diagnosis of sinusitis –...\]](#)
- Література [\[пов'язані|Diagnosis of sinusitis –...\]](#)

Джерела інформації

R1. van den Broek MF, Gudden C, Kluijfhout WP *ym*. No evidence for distinguishing bacterial from viral acute rhinosinusitis using symptom duration and purulent rhinorrhea: a systematic review of the evidence base. *Otolaryngol Head Neck Surg* 2014;150(4):533-7.

[PubMedID|24515968]

R2. Hauer AJ, Luiten EL, van Erp NF *ym*. No evidence for distinguishing bacterial from viral acute rhinosinusitis using fever and facial/dental pain: a systematic review of the evidence base. *Otolaryngol Head Neck Surg* 2014;150(1):28-33.

[PubMedID|24357394]

Настанови

- [Настанова 00611](#). Риносинусит у дітей.

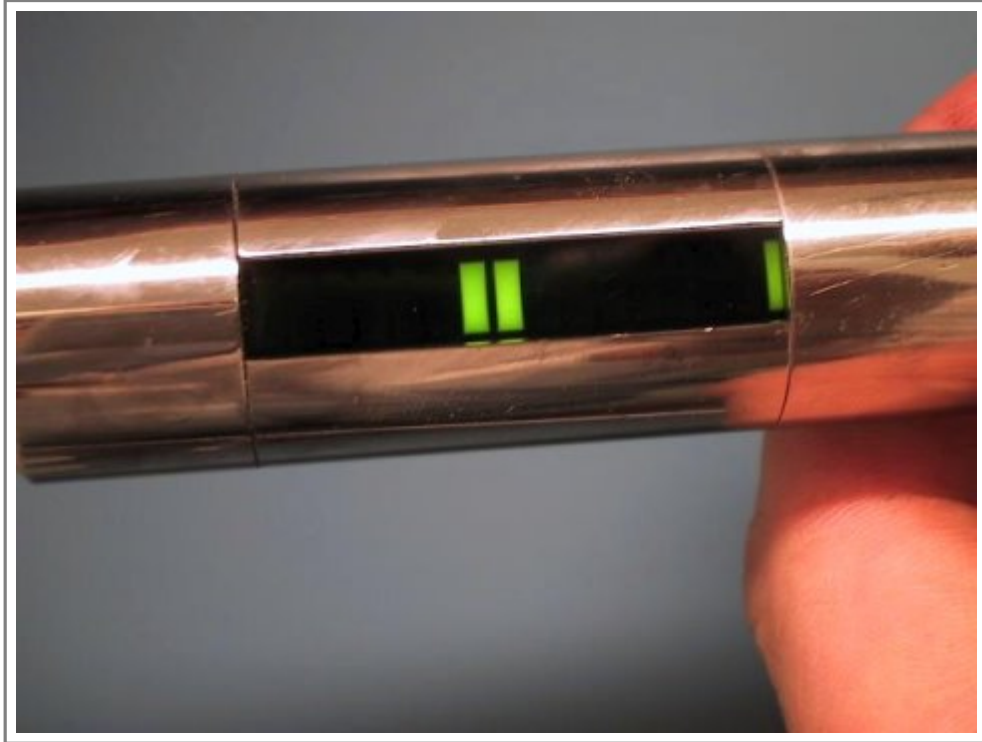
Зображення

- [Зображення 00524](#). Investigation of maxillary sinuses by ultrasonography.

Автори та власники авторських прав: Editors Duodecim Medical Publications Ltd

- [Зображення 00525](#). Investigation of maxillary sinuses by ultrasonography (close view).

Автори та власники авторських прав: Editors Duodecim Medical Publications Ltd

Відео

- [Відео 00026](#). Maxillary sinus ultrasonography.

Доказові огляди Duodecim

- [Доказовий огляд 00262](#). Antimicrobial therapy for acute maxillary sinusitis.
Дата оновлення: 2014-05-09
Рівень доказовості: A
Резюме: Antibiotics cause a small treatment effect in patients with uncomplicated acute sinusitis in a primary care, but 86% of patients improve also with a placebo.
- [Доказовий огляд 07046](#). CRP point-of-care testing in maxillary sinusitis and lower respiratory tract infection (LRTI).
Дата оновлення: 2012-10-05
Рівень доказовості: B
Резюме: In general practice, CRP point-of-care testing compared with non-testing is effective in decreasing antibiotic prescriptions for lower respiratory tract infection (LRTI) and acute maxillary sinusitis.

- [Доказовий огляд 04538](#). Clinical examination in the diagnosis of sinusitis.
Дата оновлення: 2014-09-22
Рівень доказовості: B
Резюме: Clinical examination appears to have limited accuracy in the diagnosis of acute maxillary sinusitis.
- [Доказовий огляд 06917](#). The prognostic value of symptoms and clinical signs of acute maxillary sinusitis.
Дата оновлення: 2011-11-29
Рівень доказовості: B
Резюме: Symptoms such as pain in bending, pain in teeth, unilateral pain, purulent nasal discharge, appear not to be prognostic factors for treatment effect of antibiotics in acute maxillary sinusitis. However, treatment effect is slightly better in patients with purulent nasal discharge (NNT=8 vs NNT=15 in general).
- [Доказовий огляд 04539](#). Sinus ultrasound and radiography in the diagnosis of sinusitis
Дата оновлення: 2012-09-04
Рівень доказовості: A↑↑
Резюме: Sinus ultrasound has similar accuracy as sinus X-ray in the diagnosis of acute maxillary sinusitis.
Рекомендація: Sinus ultrasound is recommended to be used in the clinical examination of the patient when maxillary sinusitis is suspected.
- [Доказовий огляд 04326](#). Sinusitis in the common cold.
Дата оновлення: 2007-08-24
Рівень доказовості: C
Резюме: Viral sinusitis may frequently occur in the early days of the common cold, and appears to be a self-limited illness.

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: ebm00873 Ключ сортування: 038.030 Тип: EBM Guidelines

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2016-05-02

Автор(и): Helena Liira Редактор(и): Sari Atula Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd
Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

Навігаційні категорії
EBM Guidelines Otorhinolaryngology Radiology

Ключові слова індексу
mesh: Frontal Sinusitis mesh: Maxillary Sinusitis Sinusitis mesh: Ultrasonography mesh: maxillary sinus ultrasonography
mesh: posterior wall echo speciality: Otorhinolaryngology icpc-2: R41 icpc-2: R75 speciality: Radiology